

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžk/44/2018
Identifikačné číslo spisu: 1016202803
Dátum vydania rozhodnutia: 22.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1016202803.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): Ing. Vincent Iványi - AGRISEM, so sídlom Drevená 766/1, Galanta, IČO: 14 064 022, právne zastúpeného Mgr. Adriánom Iványim, advokátom, AK so sídlom v Galante, Hodská 2359/64, proti žalovanému: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, so sídlom Dobrovičova 12, Bratislava, IČO: 00 156 621, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 3420/2016-640, záznam č. 27668/2016 zo dňa 28.10.2016, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti prvoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/360/2016-123 zo dňa 31.05.2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa ustanovenia § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia žalovaného č. 3420/2016-640, záznam č. 27668/2016 zo dňa 28.10.2016 v spojení s prvoinštančným rozhodnutím Pôdohospodárskej platobnej agentúry ako prvoinštančného správneho orgánu č. 500/1422/87/2015 zo dňa 12.08.2015. Pôdohospodárska platobná agentúra (ďalej len „PPA“) ako príslušný orgán štátnej správy pre oblasť poskytovania podpory pre pôdohospodárstvo, rozvoj vidieka a rybné hospodárstvo podľa § 1 ods. 1 písm. a) v spojení s § 7 ods. 1 písm. a) a písm. t) zákona č. 543/2007 Z.z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona č. 543/2007 Z.z.“) a v súlade s § 46 a § 63 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, rozhodnutím č. 500/1422/87/2015 zo dňa 12.08.2015 zamietla návrh na obnovu konania v zmysle § 62 ods. 1 písm. a) správneho poriadku. Proti prvostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu podal žalobca odvolanie, o ktorom žalovaný rozhodnutím č. 3420/2016-640, záznam č. 27668/2016 zo dňa 28.10.2016 rozhodol tak, že odvolanie zamietol a prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu potvrdil.

2. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia krajský súd uviedol, že podľa čl. 1 ods. 1 prvá veta Ústavy SR je Slovenská republika zvrchovaný, demokratický a právny štát. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Ústavný súd SR princíp materiálneho právneho štátu vyjadril v právnom názore: „V právnom štáte, v ktorom sú ako neoddeliteľné súčasť okrem iných stelesnené princípy, ako sú právna istota a spravodlivosť (princípy materiálneho právneho štátu), čo možno spoľahlivo vyvodiť z čl. 1 ústavy, sa osobitný dôraz kladie na ochranu tých práv, ktoré sú predmetom jeho úpravy. Povinnosťou všetkých štátnych orgánov je zabezpečiť reálnu možnosť ich uplatnenia tými subjektmi, ktorým boli priznané.“ (I. ÚS 17/1999 nález z 22.09.1999, Zbierka nálezov a uznesení ÚS SR 1999 s. 365, zhodne I. ÚS 44/1999 nález z 13.10.1999, Zbierka nálezov a uznesení ÚS SR 1999 s. 382). Z hľadiska princípu právnej istoty podlieha ochrane aj legitímne očakávanie, ktoré je užšou kategóriou ako právna istota (nález ÚS SR sp. zn. PL. ÚS 16/06 z 30.04.2008, nález Ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 12/05 z 28.11.2007). Pre zabezpečenie materiálneho právneho štátu je povinnosťou orgánov štátu konať a rozhodovať v súlade so zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy SR.

3. Konštatoval, že úlohou súdu v prejednávanej veci bolo preskúmať zákonnosť postupu a rozhodnutia žalovaného ako aj prvostupňového správneho orgánu v konaní o návrhu žalobcu na obnovu konania podľa § 62 správneho poriadku.

4. Mal za to, že jednou zo záruk právnej stability vzťahov založených správnym rozhodnutím je záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia. Aj v správnom práve zásadne platí princíp „rei iudicatae“, ktorý znamená, že o právoplatne rozhodnutej veci nemožno znova rozhodovať. Treba mať na zreteli nielen tzv. formálnu právoplatnosť, ale aj materiálnu právoplatnosť. Výnimku tvoria prípady označované v právnej teórii ako mimoriadne opravné prostriedky (obnova konania a preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania), ktorými sa dosahuje náprava právoplatných správnych rozhodnutí. Správny poriadok v § 62 až § 64 upravuje podmienky, za ktorých inštitút obnovy konania možno použiť.

5. V ďalšom poznamenal, že z výkladu ust. § 62 ods. 1 správneho poriadku je potrebné konštatovať, že pri splnení podmienok uvedených v odseku 1 má účastník na obnovu konania právny nárok.

6. Pri uvádzaní dôvodov obnovy konania je dôležité a potrebné, aby sa nielen uviedlo podľa akého ustanovenia § 62 ods. 1 správneho poriadku účastník navrhuje povoliť obnovu konania, ale aby i popísal všetky skutočnosti a fakty, ktoré oprávňujú použitie tohto ustanovenia na obnovu konania, kedy sa o týchto skutočnostiach dozvedel, prečo ich neuplatnil v priebehu pôvodného konania, prečo mali tieto skutočnosti a fakty podstatný vplyv na priebeh konania a na rozhodnutie správneho orgánu.

7. Uviedol, že v preskúmvanej veci žalobca len skutkovo vymedzil dôvody obnovy konania bez vzťahu k príslušnému zákonnému ustanoveniu § 62 ods. 1 písm. a) až e) správneho poriadku s tým, že ako dôvody obnovy konania uviedol:

- nepravdivý údaj v bode 7. Správy z kontroly na mieste, že nebola dodržaná podmienka, aby orná pôda obrábaná na pestovanie plodín bola v roku podania žiadosti obhospodarovaná v súlade s agrotechnickou praxou a výrobným zameraním žiadateľa, nakoľko žalobca dňa 14.12.2015 doručil doklad - kartu honov, ktorou preukázal, že jeho výrobné zameranie je v súlade s § 5 ods. 1 písm. a) NV SR č. 342/2014 Z.z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „NV č. 342/2014 Z.z.“ a žalobca preukázal právo užívania k pôde, nájomnými zmluvami.

- že na pôdny blok Štvorec Šaľa diel č. 1801/1 podali žiadosť viacerí žiadatelia, preto správny orgán mal postupovať podľa § 16b ods. 1 zák. č. 543/2007 Z.z., kedy by zistil, že právo užívania žiadateľov k pôde je sporné.

8. Taktiež uviedol, že takto žalobcom vymedzené dôvody obnovy konania správny orgán posudzoval s

fundamentálnym dôrazom na podmienky stanovené správnym poriadkom, vo vzťahu k skutkovým zisteniam v konaní PPA pod č. 500/1679/16804/2015, ktoré bolo ukončené právoplatným rozhodnutím z 02.02.2016. Správny orgán dospel k nepochybnému záveru, že žalobcom všetky uvedené dôvody návrhu na obnovu konania sú také skutočnosti a procesné postupy, ktoré boli žalobcovi nepochybne známe už v čase vydania rozhodnutia správneho orgánu a rovnako v čase vydania rozhodnutia žalobca disponoval i s označenými dôkazmi (zmluvy o nájme). Napriek tomu, žalobca riadny opravný prostriedok nevyužil. Preto správny orgán rozhodnutie o návrhu na obnovu konania posudzoval a oprel v súlade s účelom mimoriadneho opravného prostriedku o ust. § 62 ods. 1 písm. a) správneho poriadku.

9. V odôvodnení napadnutého rozsudku súd poukázal na to, že správny orgán dôvod na obnovu konania upravený v § 62 ods. 1 písm. a) správneho poriadku (zrejme mal na mysli účastník konania) môže uplatniť, ak sa o skutočnostiach a dôkazoch, ktoré i keď existovali v dobe predchádzajúceho správneho konania, vyšli najavo až po vydaní právoplatného rozhodnutia správneho orgánu, v čase správneho konania ich účastník konania vôbec nepoznal, nemal o nich vedomosť a nemohol ich uplatniť bez svojho zavinenia a to všetko za predpokladu, že predmetné skutočnosti a dôkazy mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie správneho orgánu, t.j., že správny orgán by pri existencii týchto skutočností a dôkazov v konaní rozhodol inak, ako rozhodol bez nich. Z obsahu samotnej žaloby je nepochybné, že v čase vydania predmetného rozhodnutia, boli žalobcovi známe všetky skutkové aj právne okolnosti, pričom odvolanie proti rozhodnutiu PPA č.500/1679/16804/2015 z 02.02.2016 nepodal, aby nezdržal vyplatenie schválenej podpory. So všetkými skutkovými aj právnymi otázkami vzťahujúcimi sa na uvedené zákonné ustanovenie sa správne orgány vyčerpávajúco a zrozumiteľne v odôvodnení svojich rozhodnutí vysporiadali.

10. Súd je názoru, že posúdenie návrhu na obnovu konania vo vzťahu k ust. § 62 ods. 1 písm. b) až e) správnym orgánom, nebolo dôvodné, nakoľko už pri posudzovaní podmienok ust. 62 ods. 1 písm. a) správny orgán vyčerpávajúco objasnil a odôvodnil svoj názor, že všetky skutočnosti, argumenty a dôkazy ako aj postup správneho orgánu, ktoré sú obsahom návrhu na obnovu konania, boli žalobcovi nepochybne známe v čase konania, ako aj v čase rozhodnutia PPA vo veci pod č. 500/1679/16804/2015. Absolútne všetky uvedené skutočnosti a dôvody v návrhu na obnovu konania, tak ako sú uvedené v odseku 58. tohto rozhodnutia, sú takého charakteru, na základe ktorých bolo možné podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu PPA č. 500/1679/16804/2015 z 02.02.2016, čo žalobca neurobil. Preto takéto dôvody nemožno legitímne označiť za dôvody návrhu na obnovu konania upravené v ust. § 62 ods. 1 písm. b) až e) správneho poriadku. Žalobca sám uviedol v žalobe, že proti predmetnému rozhodnutiu nepodal odvolanie, aby nezdržal vyplatenie schválenej podpory. Uvedený dôvod nepodania opravného prostriedku, podľa názoru súdu, nemôže zhojiť návrh na obnovu konania, čo by bolo v rozpore s účelom inštitútu mimoriadneho opravného prostriedku.

11. Rozsudok napadol sťažovateľ kasačnou sťažnosťou z dôvodu, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p. a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p. Navrhol, aby kasačný súd zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/360/2016-123 zo dňa 31.05.2018, vec mu vrátil na ďalšie konanie a priznal sťažovateľovi plnú náhradu trov konania.

K nesprávnemu procesnému postupu, ktorým sa znemožnilo účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces:

12. Sťažovateľ poukázal na odôvodnenie rozsudku krajského súdu, v ktorom súd vytkol sťažovateľovi nepodanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu PPA č. 500/1679/16804/2015, pričom takého nepodanie odvolania krajský súd považuje za dôvod zamietnutia žaloby. Sťažovateľ takéto odôvodnenie zamietnutia žaloby považuje za nedôvodné, nakoľko správny poriadok neustanovuje v ustanoveniach § 62 a nasl. ako podmienku podania obnovy konania predchádzajúce podanie odvolania. Uviedol, že k nepodaniu odvolania sťažovateľa viedla ekonomická situácia a tiež, aby nezdržal vyplatenie schválenej podpory ďalších oprávnených žiadateľov. Podaním odvolania by sťažovateľ spôsobil zadržanie

oprávnených platieb za plochu 664,07 ha, čím by ohrozil finančné zdroje pre zabezpečenie svojho podnikania.

13. Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu práva na spravodlivý proces došlo aj v súvislosti s použitím nesprávneho právneho predpisu. Správne orgány nepostupovali pri svojom rozhodovaní podľa ust. § 16b ods. 1 a § 16c ods. 1 zákona č. 543/2007 Z.z. a na tieto ustanovenia neprihliadali ako na právne významné pre správne posúdenie prejednávanej veci, pričom túto procesnú vadu neodstránil ani krajský súd. Sám krajský súd nepoužil správne právne predpisy a v odôvodnení svojho rozsudku neuviedol, prečo pri posudzovaní zákonnosti žalovaného rozhodnutia neprihliadal na ust. § 16b ods. 1 a 16c ods. 1 zákona č. 543/2007 Z.z., taktiež vôbec nezisťoval, či správne orgány dodržali zákonnosť a správny úradný postup pri posudzovaní jednotných žiadostí viacerých žiadateľov o podporu v poľnohospodárstve. Krajský súd sa dopustil nesprávneho procesného postupu, čím znemožnil sťažovateľovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Dôvodil tým, že správnym orgánom bolo dobre známe, že žiadosť o podporu podali viacerí žiadatelia, zo zákonnej povinnosti mali preskúmať u žiadateľov užívacie práva a postupovať podľa § 16c ods. 1 zákona č. 543/2007 Z.z. V správnom konaní sa nepreukázalo podľa § 16b ods. 2 zákona č. 543/2007 Z.z., že právo užívania k pôde (pôdny diel č. 1801/1 vo štvorci Šaľa o výmere 31,41 ha) mal len jeden žiadateľ, dokonca správny orgán ani len nezisťoval, kto z týchto dvoch žiadateľov má k pôdnemu dielu č. 1801/1 užívateľský vzťah podľa ust. § 10 ods.1 NV SR č. 342/2014 Z.z. a predčasne rozhodol podľa § 19a DNK 640/2014 o uvalení sankcie.

K nesprávnemu právnemu posúdeniu v samotnom merite veci:

15. Sťažovateľ k uvedenému sťažnostnému bodu uviedol, že hlavným dôvodom nepriznania platby aj za sporných 32,41 ha bola skutočnosť, že sťažovateľ nepreukázal hospodárenie na predmetnom dieli, keďže na pôdnom bloku Štvorec Šaľa diel č. 1801/1 nehospodáril, ale mal iba zámer na tomto bloku pre hospodárenie. Podľa správnych orgánov sťažovateľ údajne odmietol dokladovo doložiť, že mu bolo zabránené v poľnohospodárskej činnosti. Správne orgány oboch stupňov vo svojich rozhodnutiach neuviedli, kedy vyzvali žalobcu na dokladové doloženie bránenia v jeho poľnohospodárskej činnosti, kto ho na to vyzval a kedy sťažovateľ odmietol dokladovo doložiť preukázanie bránenia vo vykonávaní jeho poľnohospodárskej činnosti. Podľa jeho názoru odôvodnenie oboch správnych rozhodnutí je nepresvedčivé, a preto ani nie je preskúmateľné, teda zmätočné. V tejto súvislosti poukázal na znenie § 47 správneho poriadku a poukázal na to, že ani jeden zo správnych orgánov sa touto skutočnosťou nezaoberal, preto je daný dôvod na obnovu konania, keďže ide o nesprávny postup správnych orgánov v zmysle § 62 ods. 1 písm. c) správneho poriadku ako i písm. a) a e), nakoľko správne orgány sa nezaoberali žalobcovým právom nájmu a násilným porušovaním tohto jeho práva tretími osobami. Správne orgány sa vôbec nezaoberali skutočnosťou, či žiadateľ, ktorý predmetný pôdny blok užíva, tento užíva legálne na právnom základe alebo ho užíva iba na základe jeho okupácie. Pre správne orgány bolo významné iba to, kto tento pôdny blok v roku 2015 užíval a obhospodaroval a to bez ohľadu, či právo obhospodarovania mal alebo nemal. Tým správne orgány ochraňovali osobu konajúcu protiprávne. Správne orgány tak ochraňujú nelegálneho užívateľa. Správne orgány nemali záujem na spoľahlivom zistení stavu veci v zmysle ust. § 46 správneho poriadku, zisťovali iba to, že kto de facto predmetný diel obhospodaroval a na základe tejto jedinej skutočnosti o jednotnej žiadosti sťažovateľa rozhodli odmietavo a zároveň tretej osobe nelegálne priznali štátnu podporu, čím konali protiprávne aj z hľadiska trestného práva.

16. Ďalej uviedol, že ak správny orgán zistil, že jednotné žiadosti na rovnaký pôdny diel podali viacerí žiadatelia a postupom podľa § 16b zákona č. 543/2007 Z.z. sa zistilo, že právo užívania k pôde je sporné, správny orgán prvého stupňa mal o tomto rozhodnúť podľa osobitného predpisu, keďže mu to ukladá ust. § 16c ods. 1 citovaného zákona. Nakoľko tak nekonal, dopustil sa nesprávneho úradného postupu, z toho dôvodu sú obe jeho rozhodnutia nezákonné a preto je daný dôvod na obnovu konania v zmysle ust. § 62 ods. 1 písm. c) správneho poriadku.

17. Sťažovateľ vo svojej žalobe na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného na stranách 4 a 5 uvádza ako dôvody na obnovu konania uvedené v ustanovení § 6 ods. 1 písm. a) až e) správneho poriadku.

18. Sťažovateľ tiež poukázal na to, že PPA nesprávne posúdila obsah návrhu na obnovu konania, pretože sťažovateľ vo svojom návrhu na obnovu konania neuviedol nové skutočnosti alebo dôkazy, preto PPA nesprávne subsumovala obsah jeho návrhu pod písmeno a.

19. Uviedol, že rozsudok krajského súdu tiež poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 6S/185/2013, predovšetkým na tú časť rozsudku, ktorá sa zaoberá reálnym obhospodarovaním pôdy. Krajský súd ako i najvyšší súd pochybili, keď priznali Poľnohospodárskemu družstvu Selice právo obhospodarovania pôdy a na tomto základe aj reálne obhospodarovanie, hoci z nelegálneho držania pôdy nemôže právo vzniknúť. Okupácia pozemku nemôže mať za právny následok vznik práva užívania v spojení s poskytovaním štátnej pomoci. Štát nemôže finančne podporovať osoby, ktoré sa násilím zmocnili pozemkov a užívajú ich. Napriek tomu oba sudy v konaní poskytli ochranu nelegálnym osobám, ktoré vykonávajú okupáciu pozemkov, avšak sťažovateľovi odopreli právnu ochranu, hoci na ňu má nárok podľa čl. 46 Ústavy SR.

20. Žalovaný a správny orgán prvého stupňa sa vôbec nezaoberali právom užívania k predmetnému pôdnemu dielu a v súvislosti s tým legálnosťou práva jeho obhospodarovania. PPA nepreskúmala nájomné zmluvy a nezistovala, či na ich právnom základe sťažovateľ má alebo nemá právo užívania v zmysle 16b ods. 1 zákona č. 543/200 Z.z. Bez presného a úplného zistenia skutočného stavu veci nemôže PPA zákonne rozhodnúť, ktorý zo žiadateľov je oprávnený žiadať o štátnu podporu a ktorému vyhovie alebo nevyhovie.

21. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd neprihliadal na existenciu predbežnej otázky ako na dôvod na obnovu konania podľa § 62 ods. 1 písm. b) správneho poriadku. Pre zistenie presného a úplného skutočného stavu veci je právne významné, kto bol a kto nebol nájomcom predmetného pôdneho dielu, preto správny orgán na túto otázku mal zisťovať odpoveď. Napriek tomu bez posúdenia tejto predbežnej otázky PPA priznala štátnu podporu tomu, kto predmetný pôdny blok obhospodaroval na základe okupácie a nie na právnom základe. Požiadavka na obhospodarovanie je až sekundárna, primárnou požiadavkou je preukázanie práva užívania k pôde. Správny orgán sa preto najskôr musí zaoberať ako predbežnou otázkou právom užívania k pôde a osobou, ktorej toto právo prináleží. Až následne nastupuje právo obhospodarovania poľnohospodárskej plochy.

22. Žalovaný správny orgán vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že všetky sťažovateľom uvedené dôvody na obnovu konania sú také skutočnosti a procesné postupy, ktoré boli sťažovateľovi nepochybne známe už v čase vydania rozhodnutia PPA a rovnako sťažovateľ disponoval s označenými dôkazmi (zmluvy o nájme) už v čase vydania tohto rozhodnutia. Taktiež žalovaný uviedol, že krajský súd preskúmaval zákonnosť rozhodnutia žalovaného o nepovolení obnovy konania. Sťažovateľova žaloba nesmerovala priamo proti rozhodnutiu o PPA o pridelení podpory. Krajský súd v Bratislave preskúmaval zákonnosť rozhodnutia z pohľadu splnenia podmienok na obnovu konania podľa § 62 správneho poriadku.

23. Sťažovateľ dňa 11.10.2018 doručil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného ku kasačnej sťažnosti. Ako vyplýva z uvedeného vyjadrenia toto sa v podstate zhoduje so sťažnosťami bodmi kasačnej sťažnosti.

24. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.), je prípustná (§ 439 S.s.p.) a bola podaná oprávneným subjektom (§ 442 ods. 1 S.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré

predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné ako nedôvodnú zamietnuť. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 22. mája 2019 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

25. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal ochrany svojich práv proti rozhodnutiu žalovaného, ktorým zamietol odvolanie sťažovateľa a potvrdil rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy, ktorým bolo rozhodnuté o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania a bolo ponechané v platnosti pôvodné rozhodnutie č. 500/1679/16804/2015 zo dňa 02.02.2016, ktorým PPA podľa § 7 NV SR č. 342/2014 Z.z. schválila poskytnutie podpory formou jednotnej platby na plochu v sume 74 480,32 Eur, platby na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie v sume 44 851,12 Eur podľa § 8 NV SR č. 342/2014 Z.z. a úhradu finančnej disciplíny v sume 1 523,36 Eur, v zmysle čl. 26 ods. 5 NEPR (EÚ) č. 1306/2013 a zároveň neschválila sťažovateľovi poskytnutie podpory formou doplnkovej vnútroštátnej platby na plochu podľa § 6 ods. 2 NV SR č. 152/2013 Z.z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou prechodných vnútroštátnych platieb, a to za nadhodnotenú výmeru 32,41 ha, a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného a prvostupňového orgánu verejnej správy, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Podľa § 62 ods. 1 Správneho poriadku, konanie pred správnym orgánom ukončené rozhodnutím, ktoré je právoplatné, sa na návrh účastníka konania obnoví, ak

- a) vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie a nemohli sa v konaní uplatniť bez zavinenia účastníka konania;
- b) rozhodnutie záviselo od posúdenia predbežnej otázky, o ktorej príslušný orgán rozhodol inak;
- c) nesprávnym postupom správneho orgánu sa účastníkovi konania odňala možnosť zúčastniť sa na konaní, ak to mohlo mať podstatný vplyv na rozhodnutie a ak sa náprava nemohla urobiť v odvolacom konaní;
- d) rozhodnutie vydal vylúčený orgán (§ 9 a 13), ak to mohlo mať podstatný vplyv na rozhodnutie a ak sa náprava nemohla urobiť v odvolacom konaní;
- e) rozhodnutie sa opiera o dôkazy, ktoré sa ukázali ako nepravdivé, alebo rozhodnutie sa dosiahlo trestným činom.

26. Kasačný súd z obsahu administratívneho spisu žalovaného zistil, že PPA rozhodnutím Číslo: 500/1679/16804/2015 dňa 02.02.2016 na základe žiadosti sťažovateľa - žiadateľa Ing. K. podanej dňa 14.05.2015 schválila podporu formou jednotnej platby na plochu v sume 74 480,32 Eur podľa § 7 NV SR č. 342/2014 Z.z., platby na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie v sume 44 851,12 Eur podľa § 8 NV SR č. 342/2014 Z.z., úhrady finančnej disciplíny v sume 1 523,36 Eur v zmysle čl. 26 ods. 5 NEPR (EÚ) č. 1306/2013 a neschválila poskytnutie podpory formou doplnkovej vnútroštátnej platby na plochu podľa § 6 ods. 2 NV SR č. 152/2013 Z.z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou prechodných vnútroštátnych platieb, za nadhodnotenú výmeru 32,41 ha. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.

27. Sťažovateľ listom zo dňa 09.05.2016 podal návrh na obnovu konania - rozhodnutie č. 500/1679/16804/2015 zo dňa 02.02.2016 v ktorom uviedol, že rozhodnutie sa opiera, mimo naddeklarácie krajinných prvkov v rozsahu 3,63 ha o Správu z kontroly na mieste zo dňa 15.12.2015. Dôvodom obnovy konania je nesprávne - nepravdivo uvedený údaj v bode 7. Správy z kontroly na mieste, menovite, že nebola dodržaná podmienka, aby orná pôda obrábaná na pestovanie plodín bola v roku podania žiadosti obhospodarovaná v súlade s agrotechnickou praxou a výrobným zameraním žiadateľa a v súlade s § 5 ods. 1 písm. a) NV SR č. 342/2015 Z.z. Nepravdivosť zistenia Kontrolnej skupiny PPA v bode 7. Správy z kontroly na mieste zo dňa 15.12.2015 tkvie v tom, že na výzvu podľa

§ 16b ods. 1 NV SR č. 543/2007 Z.z., ako účastník konania sťažovateľ dňa 14.12.2015 doručil doklad - kartu honov, kde preukázal výrobné zameranie žiadateľa v súlade s § 5 ods. 1 písm. a) NV SR č. 342/2014 Z.z. v súlade s agrotechnickou praxou žiadateľa, teda sťažovateľ splnil jednu zo základných podmienok. Na výzvu predložil aj splnenie ďalšej podmienky, t. j. právo užívania k pôde v podobe platných nájomných zmlúv k CKN parcelám uzatvorených s prenajímateľmi.

28. Ďalším dôvodom obnovy konania je, že na pôdny blok Štvorec Šaľa diel č. 1801/1 podali žiadosť viacerí žiadatelia a postupom podľa § 16b ods. 1 zákona č. 543/2007 Z.z. sa zistilo, alebo malo zistiť, že právo užívania žiadateľov k pôde je sporné. PPA mala postupovať v konaniach so žiadateľmi podľa § 16c zákona č. 543/2007 Z.z. na rovnaký pôdny blok Štvorec Šaľa diel č. 1801/1.

29. O návrhu na povolenie obnovy konania rozhodol prvostupňový orgán verejnej správy PPA rozhodnutím Číslo: 500/1422/87/2015 zo dňa 12.08.2016, ktorým zamietol návrh na obnovu konania v zmysle § 62 ods. 1 písm. a) správneho poriadku vo veci Jednotnej žiadosti na rok 2015, registrovanej pod číslom 4210022439 zo dňa 14.05.2015 vo veci žiadateľa Ing. Vincent Iványi - AGRISEM, ktoré bolo ukončené právoplatným rozhodnutím č. 500/1679/16804/2015 zo dňa 02.02.016.

30. Prvostupňový správny orgán v odôvodnení konštatoval, že žiadateľ ako dôvod obnovy konania uviedol nepravdivo uvedený údaj v bode 7. Správy z kontroly na mieste, menovite, že nebola dodržaná podmienka, aby orná pôda obrábaná na pestovanie plodín bola v roku podania žiadosti obhospodarovaná v súlade s agrotechnickou praxou a výrobným zameraním žiadateľa a v súlade s § 5 ods. 1 písm. a) NV SR č. 342/2014 Z.z. PPA dospela k názoru, že v prípade žiadateľa nie je splnená zákonná podmienka, ktorá by zakladala dôvod obnovy konania podľa § 62 ods. 1 písm. a) správneho poriadku. PPA má za to, že dôvody, ktoré žiadateľ uviedol v návrhu na obnovu konania, ktoré mali byť novými skutočnosťami a mali odôvodňovať povolenie obnovy konania nie sú relevantné, vzhľadom na to, že žiadateľ musí spĺňať podmienky poskytnutia podpôr vyplývajúce z platnej legislatívy EÚ a Slovenskej republiky v čase podania žiadosti. Dôvodom neschválenia platby bolo nesplnenie podmienok poskytnutia podpôr. Návrh žiadateľa na obnovu konania neodôvodňuje obnovu konania, keďže nevyšli najavo nové skutočnosti, ktoré by mohli mať podstatný vplyv na predmetné rozhodnutie a nemohli sa v konaní uplatniť bez zavinenia účastníka konania.

31. Na základe podaného odvolania voči rozhodnutiu orgánu verejnej správy prvej inštancie rozhodol žalovaný tak, že odvolanie sťažovateľa zamietol a prvoinštančné rozhodnutie potvrdil. V odôvodnení sa v podstate stotožnil s právnym názorom vysloveným prvoinštančným orgánom verejnej správy. V ďalšom uviedol že základnou podmienkou na poskytnutie žiadateľom požadovaných priamych platieb je obhospodarovanie poľnohospodárskej plochy žiadateľom, ktorú nahlásil v žiadosti. Ministerstvo zistilo, že PPA rozhodnutím vo veci určila žiadateľovi pre uvedené platby výmeru 642,44 ha na rozdiel od nahlásených 678,48 ha. Dôvodom boli zistené nadhodnotenia na žiadosti, predovšetkým KNM určená výmera predmetného dielu 0,00 ha na rozdiel od nahlásenej 32,41 ha. Žalovaný následne preskúmal správu z KNM pričom zistil, že žiadateľ nepreukázal obhospodarovanie predmetného dielu. Žiadateľ okrem uvedeného prehlásil, že predmetný diel neobhospodaroval, ale mal tzv. „zámer“. Žalovaný konštatoval, že z ust. § 2 ods. 1 NV SR č. 342/2014 Z.z., § 7 ods. 2 NV SR č. 342/2014 Z.z. a § 8 ods. 1 písm. a) a b) NV SR č. 342/2014 Z.z. jednoznačne vyplýva, žiadateľ je povinný nahlásenú poľnohospodársku pôdu obhospodarovať. Z uvedeného je na splnenie uvedenej podmienky nepostačujúce, že žiadateľ mal zámer predmetný diel obhospodarovať, resp. že predmetný diel bol obhospodarovávaný v súlade s výrobným zameraním žiadateľa bez toho, aby bolo obhospodarovanie vykonané žiadateľom.

32. Krajský súd rozhodujúc o správnej žalobe na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného kasačnou sťažnosťou napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Keďže neboli splnené zákonné predpoklady pre povolenie obnovy konania, rozhodli správne orgány správne. Z uvedených dôvodov správny súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Konštatoval, že pri uvádzaní dôvodov obnovy konania je dôležité a potrebné, aby sa uviedlo, nielen podľa akého ustanovenia správneho poriadku účastník konania navrhuje povoliť obnovu konania, ale aby popísal i všetky skutočnosti a fakty, ktoré oprávňujú použitie

toho ustanovenia na obnovu konania, kedy sa o týchto skutočnostiach dozvedel, prečo ich neuplatnil v priebehu pôvodného konania, prečo mali tieto skutočnosti a fakty podstatný vplyv na priebeh konania a na rozhodnutie správneho orgánu. Podľa názoru krajského súdu sťažovateľ len skutkovo vymedzil dôvody obnovy konania bez vzťahu k príslušnému zákonnému ustanoveniu § 62 ods. 1 písm. a) až e) správneho poriadku. Podľa názoru krajského súdu z obsahu podanej žaloby je nepochybné, že v čase vydania predmetného rozhodnutia boli sťažovateľovi známe všetky skutkové a právne okolnosti, pričom odvolanie proti rozhodnutiu PPA č. 500/1679/16804/2015 zo dňa 02.02.2016 nepodal, aby nezadržal vyplatenie schválenej podpory.

33. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že predmetom preskúmania je rozhodnutie žalovaného, ktorým potvrdil rozhodnutie orgánu verejnej správy prvého stupňa o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania. Preto sa kasačný súd prioritne zaoberal otázkou splnenia podmienok povolenia obnovy konania.

34. V súvislosti s uvedeným považuje kasačný súd za dôležité zdôrazniť, že jednou zo záruk právnej stability vzťahov založených správnym rozhodnutím je záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia. Aj v správnom práve zásadne platí princíp "rei iudicatae", ktorý znamená, že o právoplatne rozhodnutej veci nemožno znova rozhodovať, pričom sa má na zreteli nielen tzv. formálna právoplatnosť, ale aj materiálna právoplatnosť. Výnimku tvoria prípady označované v teórii ako mimoriadne opravné prostriedky (obnova konania a preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania), ktorými sa dosahuje náprava právoplatných správnych rozhodnutí. Dôvodom pre takýto postup je existencia závažných skutočností, ktoré spochybňujú správnosť a spravodlivosť rozhodnutia. Spravidla pôjde o nedostatočné zistenie skutkového stavu alebo porušenie takých procesných podmienok, ktoré vyvolávajú pochybnosti o objektivite správneho konania.

35. Účelom obnovy konania je odstránenie uvedených nedostatkov a vydanie nového meritórneho rozhodnutia. So zreteľom na skutočnosť, že ide o mimoriadny opravný prostriedok, v porovnaní s odvolaním (rozkladom) správny poriadok ustanovuje určité obmedzenia (dôvodom obnovy môžu byť len skutočnosti ustanovené v správnom poriadku, časové limity na uplatnenie podnetu a pod.).

36. Všeobecnými predpokladmi obnovy konania sú:

1/ existencia právoplatného rozhodnutia. Týmto opravným prostriedkom nemožno napadnúť rozhodnutie, ktoré nie je formálne právoplatné. Návrh na obnovu konania, ktorý by smeroval proti neprávoplatnému rozhodnutiu, by bolo treba považovať za odvolanie (rozklad). Správny poriadok nepodmieňuje uplatnenie návrhu na obnovu konania využitím riadnych opravných prostriedkov (odvolanie, rozklad);

2/ existencia aspoň jedného z taxatívne ustanovených dôvodov na obnovu konania. V rámci obnovy konania nie sú prípustné iné dôvody, a preto ak by boli uplatnené takéto dôvody, správny orgán by musel takýto podnet zamietnuť;

3/ existencia oprávneného subjektu, ktorý podal návrh na obnovu konania. Oprávneným subjektom na podanie návrhu na obnovu konania je len účastník pôvodného konania. Ak je účastníkov viac, je ním len ten, u ktorého sa vyskytol niektorý zo zákonných dôvodov obnovy konania. Oprávneným subjektom je aj správny orgán, ak nariaďuje obnovu z dôvodov verejného záujmu;

4/ dodržanie lehoty na podanie návrhu na obnovu konania, a to tak subjektívnej, ako aj objektívnej;

5/ neexistencia dôvodov, pre ktoré je obnova konania neprípustná. Týmito dôvodmi sú udelenie súhlasu na občianskoprávny alebo pracovnoprávny úkon, prípadne rozhodnutie vo veci osobného stavu, ak bol účastník dobromyseľný.

37. Sťažovateľ v žalobe i v kasačnej sťažnosti ako dôvod obnovy konania uviedol, že kontrolná skupina PPA počas vykonávania kontroly na mieste požadovala od sťažovateľa preukázanie práva pôdu užívať ako vlastníka, nájomca alebo na základe iného právneho dôvodu (§ 16b zákona č. 543/2007 Z.z.), avšak po predložení nájomných zmlúv sťažovateľom, členovia kontrolnej skupiny predložené zmluvy vôbec nepreskúmali, ani neuviedli do správy z kontroly na mieste. Predbežnou otázkou, od ktorej závisí samotné rozhodnutie, je posúdenie existencie alebo neexistencie užívacieho práva k pozemku podľa §

16b ods .2 zákona č. 543/2007 Z.z. Preto bolo povinnosťou ex offo, aby kontrolná skupina PPA pri vykonávaní kontroly na mieste zisťovala, či žiadateľ alebo ktorý zo žiadateľov má právo užívania pozemku kultúrny diel č. 1801/1 vo štvorci Šaľa o výmere 32,41 ha. PPA neposudzovala predbežnú otázku užívacieho práva dvoch rovnakých žiadateľov k pozemku kultúrny diel č. 1801/1 vo štvorci Šaľa o výmere 32,41 ha. PPA priznala štátnu podporu tomu, kto predmetný blok obhospodaroval na základe okupácie a nie na právnom základe. Požiadavka na obhospodarovanie pôdy je až sekundárna, primárnou požiadavkou je preukázanie práva užívania k pôde. Správny orgán sa musí preto podľa sťažovateľa zaoberať ako predbežnou otázkou právom užívania k pôde a osobou, ktorej toto prináleží. Až následne nastupuje právo obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy. Rozhodnutie PPA sa opiera o nepravdivý dôkaz, o správu z kontroly na mieste, keď v bode 7. časti A je uvedené, že nebola dodržaná podmienka, aby orná pôda obrábaná na pestovanie plodín bola v roku podania žiadosti obhospodarovaná v súlade s agrotechnickou praxou a výrobným zameraním žiadateľa v súlade s § 5 ods.1 písm. a) NV č. 342/2014 Z.z.

38. Kasačný súd dáva v súvislosti s uvedeným do pozornosti, že v konaní o povolení obnovy konania nesie dôkazné bremeno vždy navrhovateľ (sťažovateľ) a to jednak pokiaľ ide o dôvody povolenia obnovy a jednak aj v súvislosti s preukázaním včasnosti podania návrhu. Nie je povinnosťou orgánu verejnej správy zisťovať dôvody pre povolenie obnovy konania - tie má zistiť, preukázať a predložiť orgánu verejnej správy účastník konania. Orgán verejnej správy po podaní návrhu má len posudzovaciu povinnosť, teda preskúmava a posudzuje, či dôvody uvádzané navrhovateľom sú dôvodmi v zmysle správneho poriadku a zároveň, či bol návrh podaný včas.

39. V súvislosti s uvedeným kasačný súd uvádza, že sťažovateľ v priebehu konania o povolení obnovy konania zlyhal pri preukázaní existencie dôvodu obnovy konania podľa § 62 ods. 1 písm. a) až e) správneho poriadku. Ani kasačný súd rovnako ako správny súd žiadne takéto skutočnosti a dôkazy a ani ostatné zákonné predpoklady na povolenie obnovy konania podľa § 62 ods. 1 písm. a) až e) správneho poriadku nezistil.

40. V ďalšom považuje kasačný súd za dôležité uviesť, že sťažovateľom vymedzené dôvody obnovy konania správny orgán správne subsumoval pod ustanovenie § 62 ods.1 písm. a) správneho poriadku a to ku skutkovým zisteniam pri vydávaní rozhodnutia v konaní PPA pod č. 500/1679/1804/2015 zo dňa 02.02.2016. Správne správny orgán dospel k záveru, že sťažovateľom vymedzené dôvody obnovy konania sú také skutočnosti a dôkazy, ktoré boli sťažovateľovi známe už v čase vydania rozhodnutia správneho orgánu, a s ktorými sťažovateľ disponoval ako i s označenými dôkazmi (nájomné zmluvy). Sťažovateľ však riadny opravný prostriedok nepodal.

41. Vo svetle uvedeného nemohol Najvyšší súd Slovenskej republiky postupovať inak, ako súhlasiť s právnymi závermi orgánov verejnej správy a krajského súdu, že neboli splnené predpoklady pre povolenie obnovy konania.

42. Kasačný súd považuje zistenie skutkového stavu na posúdenie veci za dostačujúce. Kasačný súd uvádza, že rovnako má za nesporný skutkový stav tak, ako ho v podrobnostiach opísal krajský súd v preskúmanom rozhodnutí. Kasačný súd po oboznámení sa s pripojeným súdnym a administratívnym spisom musí konštatovať, že v predmetnej veci nebolo možné postupovať inak, ako súhlasiť so závermi prijatými krajským súdom v napadnutom rozhodnutí, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je v súlade so zákonom, nakoľko krajský súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal a vyvodil správne skutkové aj právne závery, ktoré náležite aj odôvodnil, a s ktorými sa kasačný súd v celom rozsahu stotožňuje.

43. Kasačný súd dospel zhodne ako krajský súd k záveru, že orgány verejnej správy oboch inšancií postupovali v danej veci v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážili dostatok skutkových podkladov, na základe ktorých náležitým spôsobom zistili skutkový stav a aplikáciou relevantných zákonných ustanovení zo skutkových okolností vyvodili správny právny záver, a preto krajský súd nepochybil, keď žalobu sťažovateľa zamietol.

44. Kasačný súd zdôrazňuje, že sťažovateľ nevyvrátil žiadnym hodnoverným spôsobom skutočností a skutkový stav, ktorý bol zistený orgánmi verejnej správy, a s ktorými sa stotožnil aj krajský súd, a preto za takýchto skutkových okolností napadnuté rozhodnutie žalovaného je i podľa názoru kasačného súdu vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutkového stavu veci. Preto, ak krajský súd dospel k záveru, že skutkový stav veci bol v správnom konaní spoľahlivo zistený a postup ako aj rozhodnutia orgánov verejnej správy v oboch inštanciách považoval za vydané v súlade so zákonom, bolo potrebné rozhodnutie súdu, ktorým zamietol žalobu sťažovateľa, považovať za správne.

45. Pokiaľ teda, krajský súd vyhodnotil námietky sťažovateľa proti rozhodnutiu žalovaného za nedôvodné a rozhodnutie žalovaného považoval za súladné so zákonom a žalobu sťažovateľa podľa § 190 S.s.p. zamietol, kasačný súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením jeho rozhodnutia.

46. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s právnymi námietkami sťažovateľa sa krajský súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde, a preto ďalšie námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

47. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, nárok na ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.) a rovnako aj žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 168 S. s. p.).

48. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.